

Sygn. akt V CZ 91/18

POSTANOWIENIE

Dnia 11 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Strzelczyk

SSN Maria Szulc

w sprawie z powództwa H. S.A. w Z.

przeciwko Gminie Z.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli lub zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 11 stycznia 2019 r.,

zażalenia strony powodowej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 20 sierpnia 2018 r., sygn. akt V ACa (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Powódka w skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 19 marca 2018 r. zawarła wniosek o zwolnienie jej w części od opłaty sądowej od skargi podając, że podtrzymuje dotychczasową argumentację, która uzasadniała jej wniosek w zakresie opłaty od apelacji. Postanowieniem z dnia 22 czerwca 2018 r. Sąd Apelacyjny oddalił wniosek powódki, podał, że nie wykazała i nie udowodniła, że nie jest w stanie ponieść opłaty, a niewystarczające było odwołanie się wyłącznie do okoliczności, które były podstawą zwolnienia jej od opłaty sądowej od apelacji postanowieniem z dnia 6 marca 2017 r. Przyjął, że powódka powinna wykazać przesłanki przewidziane w art. 103 u.k.s.c., a poprzednie postanowienie nie ma mocy wiążącej w odniesieniu do kolejnego wniosku. Rzeczą powódki było

wykazanie pogorszenia jej sytuacji albo braku jej zmiany. Nie doszło także do wniesienia zadeklarowanej części opłaty. Postanowienie oddalające wniosek powódki zostało doręczone jej pełnomocnikowi w dniu 29 czerwca 2018 r., nie doszło jednak do wniesienia opłaty od skargi, zgodnie z art. 112 ust. 3 u.k.s.c.

Powódka objęła zażaleniem także postanowienie z dnia 22 czerwca 2018 r., oddalające jej wniosek o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej. Podniosła, że postanowienie to zostało doręczone osobie, która nie była w tym czasie pracownikiem kancelarii pełnomocnika. Upoważnioną do odbioru pism była asystentka pełnomocnika D. D. Kancelaria pełnomocnika powódki mieści się na dziewiątym piętrze w lokalu o numerze (...), natomiast J. S. pracuje w biurze innej firmy, mieszczącym się na piątym piętrze. Wobec tego pełnomocnik powódki zapoznał się z postanowieniem z dnia 22 czerwca w dniu 3 września 2018 r., chociaż wiedzę o jego wydaniu powziął z treści zaskarżonego postanowienia. Sąd Apelacyjny nie odniósł się do twierdzenia powódki, że jej sytuacja nie uległa zmianie od postanowienia z dnia 6 marca 2017 r., co przemawia za uprawdopodobnieniem jej rzeczywistej sytuacji także w chwili obecnej. Domagała się uchylenia zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Apelacyjny dokonywał doręczeń pism sądowych i orzeczeń, stosownie do art. 133 § 3 k.p.c., ustanowionemu przez powódkę pełnomocnikowi, na wskazany przez niego adres. Nie zostały przewidziane żadne odrębne sposoby doręczania pism adwokatom, radcom prawnym lub rzecznikom patentowym (por. uchwałę SN z dnia 22 kwietnia 1994 r., III CZP 53/94, OSNCP 1994, nr 11, poz. 214). Pełnomocnikom tym będącym osobami fizycznymi, doręczeń dokonuje się według reguł przewidzianych w art. 133 § 1, a także art. 135, art. 139 k.p.c. Ustanowienie osoby upoważnionej do odbioru pism sądowych (pełnomocnika do doręczeń) stanowi czynność strony, której skutkiem jest dokonywanie doręczeń do rąk tej osoby w sposób przewidziany dla osób fizycznych lub prawnych, w zależności od tego, która z nich została upoważniona. Przepisy k.p.c. o doręczeniach mają charakter obligatoryjny, co oznacza, że wiążą zarówno sąd, jak i strony, wyłączając wszelką swobodną dyspozycję stron co do sposobu

doręczania przesyłek sądowych (postanowienie z dnia 9 listopada 2017 r., I CZ 95/17, niepubl.). Pełnomocnik będący osobą fizyczną może upoważnić wskazaną osobę do odbioru pism sądowych. Upoważnienie to nie musi być udzielone na piśmie, można poprzestać na formie ustnej, czy udzielić go w sposób dorozumiany (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1999 r., II CKN 509/99, OSNC 2000, nr 2, poz. 242, z dnia 24 czerwca 2008 r., I PZ 13/08, OSNP 2009, nr 19-20, poz. 262). Decyzja pełnomocnika związana jest z systemem organizacji kancelarii i obiegu w niej korespondencji, nie stanowi upoważnienia o jakim mowa w art. 133 § 3 k.p.c.

Sąd Apelacyjny nie został powiadomiony przez pełnomocnika powódki o przyjętym sposobie obiegu korespondencji w kancelarii, jak też o osobie upoważnionej do odbioru korespondencji sądowej, czy zmianach w tym względzie. Z dowodu doręczenia pełnomocnikowi powódki postanowienia z dnia 22 czerwca 2018 r. wynika, że odbiór tej przesyłki został potwierdzony przez osobę, która dokonywała tych czynności w odniesieniu do wcześniejszych przesyłek. Nie było zatem podstaw do uznania, że doręczenie nie było skuteczne. Po upływie przewidzianego w art. 112 ust. 3 u.k.s.c. terminu do wniesienia opłaty sądowej, Sąd Apelacyjny prawidłowo odrzucił skargę kasacyjną. Nie mogły zatem odnieść zamierzonego rezultatu zarzuty kwestionujące prawidłowość odmowy zwolnienia od obowiązku wniesienia opłaty.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekła, jak w sentencji.